

ТҮҢНЭЛДЕР БАДЫТКААН

«Бай-Тал» совхозтун партия комитетинин политиктиг болгаш экономиктиг билиг-терин чар өөрөдиге чы-лыкта эки бөлөктөн турган. Дыйнакчыларын билигин, ажалынын, арга-мергежи-линин болгаш чурттал турар дөңсөөлөрүн аял-биле школаларга баш бурунгар-шын хуваап тургусканын, кызыл-булунгарын, өөрө-диге эрттирер черлерини, на-мчалыг белектик, пропа-гандистерге эртен өөрөдиге чылынмы соон дарый-ла дараанында чыдаа кайы-школага ажалдаарын тола-ратканы таарымчалыг бол-ган. Чаа өөрөдиге чылыкта белектик ажалдары барык-чай дүргүзүндө кылдынган. Ооң түнөсүндө өөрөдиге организастыг эгелзэн.

1987-1988 өөрөдиге чы-лында «Бай-Тал» совхозтун ажалчыларын болгаш тускай эртемчилерини ор-тузунга политиктиг өөрөдиге, генин үш, экономиктиг билиг-терин тос школаларын-га 348 дыйнакчы хаара тут-туган болгаш анаа он ийи пропагандист ажалдаарын та-таан. Ук школаларга «Чурт-тун социал-экономиктиг хөг-жүдөзүн сайырдыры» пар-тиянын стратегия шүгү-мү, «Колхозтарга болгаш совхозтарга интенсифика-ция» деп чурттарын өөрөдиге дооскан. Пропагандист бу-луз кичээлдерин хун бүрүнүң ажалырады-биле холбай, дыйнакчыларга билигтер, соотун кылдыр эртеринерне кичээлдерин утгадыргал. Ыйчаарга партия комитети

(секретары Ю. Ш. Салчак) пропагандистер-биле ажал-ды мурунку чылдардан бир анзы тургузуп, ай саынды оларын бир удаа чыгып, эр-гежик чуртлаа информация-лар, районунга болгаш ажал-агыл амылдарын-да алдынган сан-мек-дө-лөр-биле чепсеп келген. Политиктиг өөрөдиге пропагандалыгистерге идеоло-гик ажалды активтерин беле-ткер, экономиктиг билиг-тер школаларын пропаган-дистеринге ажалчыларын мергежилни бедидер со-рулганы дыйнакчы бу-рунуге школаларын баш-тайгы организастыг кичээл-деринге билигтерин. Ый-чангаш пропаганда-даа, дыйнакчы-даа эки түнөс-лөрдүн чедип алыр дээш ха-рыскалганын күштелдирген. А партия комитети пропа-гандистерге практиктиг ду-анын чедирбешан, школаларын ажалын контролга алган.

Дыйнакчыларга програм-мада көрдүгөн билигтерин долдуз-биле чедирер дээш пропагандалыг ажал-буру арга-методтарын чогадык-чы өзү-биле ажалдап кел-ген. Лекция, беседалардан аңгыла, ажал-херекчи чу-гаалар кылдыр, диспуттар, семинарлар эртертер, өг-бу-ле кероон, бот-оруга-ча-рылга дугайында дүржүлгө солчушкунуң талазы-биле лектиктиг кичээлдер эртертер дээш өскө-даа со-лун аралар ажалдагыткан. Хоочун пропагандистер М. С. Ооржак, С. Д. Ховалыг, М. К. Хомушук боттары-ны дыйнакчылары-биле

ажылын өдө тургузуп шы-дааннар. Политиктиг болгаш экономиктиг өөрөдиге школаларын дыйнакчыла-рын кичээлдерге белектик экижип, бот-идекейи бедиз, Республикамын «чүсүлдер» кудурун кечигүү. Мөңгө өлөр-оол, хоочун хойжу Күзүк, Калар-оол, өшкү каларчылар Энеш, Манай, Эреге Серик-оол олар сем-нарларга болгаш арга-хур-жуга солчушкунуңа док-тамаал санаа-сүмөзүн берип келгенер.

«Бай-Тал» совхозтун баа-зынча районун партия, ажал-агыл активин өөрө-диге эртертерин пропаган-дистерин болгаш дый-накчыларын харыскалганын улам бедиткен.

Өөрөдиге чылынмы төнү-зүндө түнөс кичээлдерин организастыг эртертеринче партокм кичээлдерин утга-дырган. Анаа шылгалда болгаш беседалыкышкын-биле зачет араларын кол-дадыр ажалдаа. Партокм кичээлдеринден болгаш сов-хозтун тускай эртемчилер-инден тургустунган чеди кичээл комитети пропаган-дистерин түнөс кичээлдер эртертерин кичээлдер бол-гаш ажалчыларга мергежи-ли бедиткен бижиктерин тыскаан. 26 малчыга бирги класстын малчыны аттарын, 19 малчыга ийги тос механизаторга бирги, ажал тос механизаторга ийги класстын механизатору, раздатарын тыскаан. Ажал тыскаан бедиткен. Дөрт кичи ий-ги категориянын тускай эртем-

чилери болганнар. Полити-тиг өөрөдиге школаларын-дан 16 агитатор, 11 поли-тиг информатор, 9 пропаган-дист белектигтен.

Совхозтун ажал-инишчилерин ортузунга политиктиг болгаш экономиктиг өөрөдиге эде организастыг оларын бүдүрүлгө көргү-дүлгөргө база эки салдарын бедирген. «Бай-Тал» совхоз бо чылдын бирги чартында хүрүнге сүт салдарын 126 хуу, дүктүн 101 хуу хүсөт-кен. Эт салдарын чартык чыл планын күсөткен. Совхозтун дөңсөөлөрүн-ге кыштагылашкын берге эртен. Ыйчаала-даа Тура-лыгың хойжу бригаданы чүс баштап 82 хүрагың кам-таалып алган. Хемчик-Бажынны өшкү бригаданы бир өшкү кыргып алган. Бешкү калар-чылар Сотла Казар, Дар-жаа Кара-оол, Алдык-кыс Хомушук, Энеш Манай, Эреге Серик-оол бир баштап 1,09 килограммдан 1,2 кг чедир дүктү алганнар.

Нитини-биле 12 хойжу тоналдан 104 чедир хүрага-нын чүс баштап камгалап өстүргөн.

Совхозка 1987-1988 өөрө-диге чылынга белектик эки чурдуу, ону организастыг эртертерин түнөс-лөрдө бадиткан. Өөрөдиге чылы-доозула-даа, партиянын XIX Бүтү-нүс конференциянын шийтирлерин, резолюцияларын чонга тайлап бадиткан. Ажалга пропагандалыг кичил турар.

Багай-оол БАРАБА, Бай-Тайга район.

Эртенде «Нарын» совхозтун хой малын кыргымыр доозу-дуган.

Хойларын кыргылашкын ажалчылардан Владимир Нурет, Сергей Күен, Чооду Дамын болгаш өскө-даа ажал-инишчилер бедик көргү-зүлгөри чедип ап, хүнде

чанында кыргылаша пункттуңга келген сес муң ажыг хойну кыргымырда илдепкел кичи-лип, дүктү чидирг чокка алыр чарыштын тилекчилери болган Сергей Күен биле Сакта Багы-Чыргад.

ЧУРУКТА: Нарын суурнуң

Иван ДАМБАНЫң фотоу.

Хандырылганың кандыгы? «ТУДУГ МАТЕРИАЛДАРЫ» МАГАЗИНДЕ

Чаадаа хоорайың төл кезинин чон талазында «Тудуг материалдары» деп каан адрестиг магазин бар. Анаа кире бээр болууда, ында бараан-нарын өртөк-үзүн тола кылдыр бижээш, өскү кылдыр салган, ажал-агыл, тузуга, оgoro-сакка хергесттирер ажал-буру дерг-херекселери эмге-сөкселги салып каанын ындазында көрүштү.

Райпо баштаар черинин кон-торазына кире бергеш, көргү-зүт самбырамында бо чылдын бирги чартык чылынмы план-ыг ооадазын 120 хуу күсөт-кен, пландан ажыр 5 муң рубльдин бараанын сайгарга-ны дээш үстүндө чугаалааным магазининин коллективини му-рунчаларын олурунда чоруге турарын помчул. Ыйчангаш Ирина Николаевна Донгактын удуртканы бо магазинини са-дыжыларга Күш-ажылды алдыр тутуу көдүргөн болду.

Мурунчы коллективтин ажал-жиги соотурган, эрте-лекти Ирина Донгак-биле чу-гаалаш бердик. Ажалчымын эде тургузуп, бот-оруга-ча-рылгаже шилчип, оол алыс ут-казын ханымы-биле өөрөдиге билип, ону дем-биле чогадык-чы өзү-биле чорудуп турары-ны — ажалга багып эвес түнө-селдерин чедип алдырыңа ма-жип болуп турар дээрин ол чуга-алады. Коллектив арга-сүмөж, деминг ажалдап турар-дуга деп чүвени оон билим.

Бо беш чылдын үшкү чылы-нын соотургаларын багып эвес боттандарыңа садыгжылар бузуралыг.

Ирина Донгак-биле кады Сесенмаа Салчак, Владислав Пирей олар ажалдап турар. Шүптүзү садып ажалчыларын негелде-хергестилерин бар ар-галарын ажалдап, хандырар дээш кызымак ажалдап турар-лар. Оларын кичаар ажал-дап турарын магазинде астын «Салгыжын булузунда» билип ап болур.

Ажалда эки чамдык чүүлдер бар-даа болза, чедир ший-тирестиниш турар атырыл-гай болза бар. Ол чүүлдерин чугаалап тура, салгыжын Вла-дислав Пирей тузуга матери-алдарын келтирер, ону шыгжар складтын шөлү бичи, тар бо-луп турарын, ону уламкылаа, оларын ажал дээр адалга «кадагалар» турарынын таа-рымча чогуң айтты.

Магазининин коллектив бо хүнүндө июлдун планын ооадазын Садыжылар хүнү-нге чедир күсөлдөр дээш ажал-дап турарлар.

Виктор ХОВАЛЫГ, Чөөн-Хемчик район.

ЧҮГЕ МЫНДЫГЫЛ?

Балгазында санаторийге даштап, кадимки бижы-лаары-биле ам сес удаа кээп турарым бо. Баштай кээп ту-румда, нити хандырылганын черде багып эвес турган өс-р бо. Бурунгу чылын чорумда, байдал амгычын дээрде-сөс чорган. Мында чурт-тал турар кичилер чаа-гаарып болбас боор деп бо-дай-дыр мен. Радио чамдык палаталарда харын бар, бар-даа болза чамдык мытта-лың бар. Култура-массалыг ажалдар чорутканын турар. Иян чүзү удузур кичи турарын өс болай, ам ол талазы-биле ажалдаа ажал чок болган-дыр. Даш-тап турар улуусту хей ке-зи ажалдап, оларын, удаа-даа берген кичилер кичи-риништин турган, ажал-буру соотун хемчегер чүге органи-застан болбаз. Солун-га болгай.

Лекция, беседа болбай турарында, ажалдап-чурт-талдаа чаа, солун болуш-куннар дугайында шоолу-да чүс билип алабын турар удуз-тур бис. Солун барык беш-алды хонгаш келер.

Чээрби хире чыл мурунда бо санаторийга байдал ка-дыг турганын каас-даа бод, чугаалап көрөй. Ыйчан анаа ажалдап турганынмын ара-зында организастыг кичилер эвээш эвес болган. Эмени бол-ган оон-даа өскө темаларга лекция, беседа утубис чүс.

Даштаптын келген кичилерин аразында төлөстилерин шил-лип алгаш, даштапчылар чөөлөдүн тургузуп турау. Өрөлдөргө оон нити байла-ды дээш харыскалгын кичи-лер боор чүс, күзүңгеш дээрне ол удузтар ажалж харыска-галыг турган. Бир эвес са-гыла-чуртга хемчегерини тургузтуруп келген болза, чөөлөдүн хуралында сайгыш чугаалап турду. Ам мыдыг чүс чок болган чүс-дир. Ыйчан турганынга боаарга, санаторийин баазаы бижы-кан, нити байдал эки-жүн болгай, хандырылганын эки-жүн болган, иштетип кел-ген кичилерге таарымчалыг байдалды тургузуп болурун чүгү арганы мында бар. Ый-чаллажк байдал чүсө мыдыг эвээш?

Олар СЕВЕН-ОЯДУП, Күш-ажылды хоочуку.

БРИГАДА ПРОПАГАНДИЗИ

«Бай-Тал» совхозтун Хемчик-Бажы бригаданын малчы-нарын турар черлери аразы ырак эвес-даа болза, анаа че-дери амыр эвес: хем кечир, улуг инек-даштар ояр, баалык-тар ажар. Чамдык үслөрдө харын-даа түр хада орук үстү берип болур. Чогу-на мыдыг берге үелде — чакыс когурум, орук үрелип турар үелде брига-данын ажал-ини-биле мени пропагандалыг Манзырыкты Су-рукович Ооржак таямштырып чорган.

Бригадада колдууна өшкү мөөңөттүг болду. Эрткен чылдын 4 тоннадан хей дүктү кыргып, хүрүнге саткан, 211 муң рубль орулганын алган. Бо чылгы көргүзүлгө оон дүлдө чок. Совхозта мал ажалында хаара туттуган 31 коммуни-стерин чедиз бо бригадала. Бригада, бригадала болгай. Оларын кайы-даа совхозтарда ажал-херектери колдуу демей-мал бажын камгалаар, чаш малды ооча-менди дооруктур, малчынарге сагыш салыр. Манжа хамаарылгалыг айты-рылганын шийтирээр ола-дыр. Ийет, ол чөп харын. Ыйчаала-даа ол айтырылганын бөгүп калсаар шийтирелп тур-рар эвес деп айтырылганын хары-нын алдыр мөңө ол үелде кол-сорулга турган. Ыйчангаш ар-галык-да болза, ажал дээрге, ийи-үш малчыны барып, кара-кыла бузуреп көр болсаар мени.

— Башкай кааа чедир бис? — деп, ол мээң хемчегер тодара-дып алыскай-дыр.

— Бригада түвөндөн эгелээш эки боор — деп кагам.

Ол чолбачыга доразан-ла чу-гаалай берди: «Эрги чоруп тур-ган орукту сүт дуй ала берген. Чаа кезе чар черлер чорур сел. Арай дажы-ла кончур эвээш, оларымчалыг чорур сел, машина кылдып шийип кааптар. Чолбачы бааза-ла өөрө-диге калган, бажын санжыла чыгган хойлар деп даштарып элтип кончур о-я-кы эгизбаш, ажал оожум чоруп олур — кичи чүсө бижыларганың ө».

Бригада түвөндө чедир Хемчик-улам-ла кылаал, улам-ла калдыр берд алар чыккан. Ийтин эки-сөкселги тургузуп каан кызыл-булунга хире келдөөш. Элөөн хей столдар, уруу сан-даларын чыккай салган. Ха-лалдарга көргүзүт материал-дарында аңгыла, бир самбыра-нын алып каанын көргөш, ону соотургай бердик.

— Бисте малчын төптөр бу-рунуге кыдып самбырлар бар. Калган экономиктиг өөрө-диге херек кырында ажал-биле холбай турган. Өөрөдиге бээрлик, малчынар бот-тары-ла самбыра тургузур өс-гөлдө салган. Чүдө дээрге чаа арга-биле ажалдаарың шыл-чыл турда, кичи буруу боду санап бажыр билир ужурут. Ыйчаар өөрөдиге дүгөш ший-гелдөөч болгаш дүгөш со-отургалыг улуг боор-дур.

— Чөсө малчын өг-бүлө ке-рөзөн-биле ажалдап турар? — Бо бригада чаа арга-биле ажалдаарың эгелдөөчү улуг. Эрткен чылдын 8 малчын өг-бүлө керөзөн-биле өгө баш-тай ажалдап кирген. Оларын ийиң керээ өзүлгөр алган чүдөлөгөн күсөлдөп шылаан.

болур болгай?

— Бидиг харын. Мен ову би-дир турар мен. Амгы үелде ажалдым чаа арга-херектерин ажалчы чонга өөрөдиге чүс болганда, ону бодун баштай ийи билип алыр журутуп сен. Ыйчангаш партокмун-даа, райкомун-даа талазында бистери доктамаал өөрөдиге турар. Анаа өмөсчир боду өөрөдөс болууда бааза хер-жик. Бисте методкабинет с-ла багып эвес дертинген, херек чүдөлөдүн оон ал турар бис.

— Ийе, кабинет эки дерит-тинген көрдүм, анаа кичээл-дери таарымчалыг, а өөрөдиге тур болганында, хей кичи сымшаша хире чорду. А хей дыйнакчыларын кичаар өөрөдиге турар-дыр силер?

— Бистин бригадала төптөрдө кызыл-булунгарын дерит тур-гускан. Ай саынды 11, 24 хүн-деринде экономиктиг өөрөдиге эртертерин турар бис. Улус чачымын калган болгаш ка-чээ үстүп көрбүн. Малчын өг-бүлени бирезин ол кичээл-ге көп турар болза, ажырбас деп санап турар бис. Кичи бу-руу конспектиг. Кичи ажал ийи катан эртертер, а ча-бай, калган малчынар тайга-же калгалыг бергенде, чонго кичээлде турар деп дугуруш-тувус. Ыйчаар чоругаа, увар херекчилеринде, үштүлүг үкүргө, экономиктиг өөрөдиге гени дыйнакчыларын соотур-ганын, ажал-иниң таарымча-лыг чорударыңа энтиг болуп турар.

— Кичээлдерин эртертеринге кадым-бир чаа арга ажалдап турар силер бс?

— Оона чаа чүдө чугаалап шыдаас-мен, мычалаа-даа ажал-агыл чаа арга-херектериниң эртертерин ажалчыларын арга-дуржугалыг ажал-чыларын кыдып турар мен. Чоокта чаа Кылмы районун «Тилдөлгө» совхозунуң мурун-чы малчын Татьяна Базаал чорук алай-биле бистинге чопая. Ол бот-оруга-харыл-

галыг система-биле ажал-даш, бедик көргүзүтүп чылап алыскай деп ап келген. Татлы-ка Базаалды эртертерин кичээл-дери чыдааш, бригадала, өг-бүлө керөзөннү дугайын чугаалап бээрин дээрлөөшкө, ол күздөдүн-биле тайлабырлап берген.

— Малчынар дүргөн-бө бот-тары санап билип алыш дээш мичаар өөрөдиге турарыңар ол мичаажыл.

— Ийе, оларга ол ажалчыт. Оон аңгыла, кичээлди мындыг херектер баа эртертерин тур-дун. Баштай мен теманын «ор-рестиктиг кезин тайлабырлап бергем, анаа улаштыр бри-гадир бригаданын амылдары-нда чиктер-биле бадит-кап, самбырага бижип көргү-зүп бээрге, хейчөк эки чорду.

— Канды түнөлдүг болуп турарың?

— Малчынар чаа арганы ба-гай эвес билдир апарган. Ха-рын-даа бригаданын мурунчы малчын Энеш Манай өскө бригадаларга барып, чаа арга-дуржугалыг чугаалап берип ту-рар апарган. Эрткен чылдын тө-рүр чүс өшкүдөн 100 анбайм ол менде дооруктурган. Беш анай-биле шийтиркан, ийи муң ажыр рубль түнөс продук-ция дүң алган. Нитини-биле экономиктиг өөрөдиге түнө-с-лөрдө ажалчыларын эртертер-чеге, малчынарга, механизатор-ларга классты тыскап, ол бот-тар өмөдө тыскап берип турар. «Бай-Тал» сов-хозтун партокмо пропа-гандист кадрларын шил-лип ол оларын ажал-агыл ажалчыларын таарымчалыг (пропагандист арга-мергежи-ли, дүржүлгө, эртемни, кичи-дөргө хамаарылгалыг бажын-лаалды) тургузуп турар дие чыгарып болбас. Дүржүлгөлүг пропагандалыг Манзырыкты Су-рукович Ооржактын ажал-херектери ону херек кырында бадиткап турар.

Шомаалар КУУЛАР, Борис КУЖУГЕТТИН фото-з.

«ШЫНГА» ХАРЫ

ПОСОБИЕНИ ТӨЛӨӨН

Чаш уруу дээш (бир хар чеккиге) не кичиини күрү-меден алыр ужурут пособие (50 рубль) акшазын шуут албай барганын дугайында Кызыл районун Кур-Чер ортумак школанын ажал-чыны анык не Зоя Байкара-дан редакцияга чагаа келген.

Ону корреспондент Кечиа-оол Экер-оол истеп хынаан соонда «Билезин ажалдаа бе?» деп чүзү бо чылдын февраль 10-да «Шынга» пар-латтыган. Ол дуулашчы ак-шаны орайтан-да болза, Зоя Байкарага райондан бүрүн санааш, шийдиң бергенин дугайын Кызыл районун чырдымшын ажалдакчыла-рынның профилей райкомунуң даргазы В. Б. Монгуш ре-дакцияга дыйнаган. А боду-лун талазында анык не дуза чедиргени дээш редак-цияга өөрүп чедиргенин иле-реткен.

ӨСКӨ АЖЫЛЧЕ ШИЛЧИТКЕН

«Саян» совхозтун Сесерлиг салбырынын малчынарын ба-раан-биле хандырар ужурут автоматагынын чолбачы-садыг-жы Биче-оол Ензак ажы-лынга эл-харыскалгач чок, мал-чынарын чачыларын хүдүзүп албас, райпо складында чок деп сыдагаш көжө бээрге, илаар харын чүдө таныш-көрүш аа-лы-биле сыдагаш, чайын мал-чынар Сыны-Даг биле Муң-гайтарже көжө бээрге, илаар чүдөдө дугайында шүгүм-чүдөлөп материалды бистин редакция алган. Ону хынап көрү-биле Биче-Хем райпо баш-таар черин даргазы Юрий Васильевич Куарже чоруткан.

Чолбачы-садыгжы Б. М. Ен-зак малчынарын багай ха-нап келген дээр дугайында чагаада айткан фактылар шын болганын райпо баштаар чери бис бижиме-биле дий-наткан. Бо чылдын июльдан эгелзип, салбырын малчы-нарыга чолбачы-садыгжы В. И. Ковалев ажалдаар. Б. М. Ензакты багай ажалы дээш шийтгын сагылдырган, өскө ажылче шилчткен.

БАЖЫНЫ БЭЭР

Шамбалыг суурун чурттак-чы Сергей Сандыкович Ша-ктарын редакцияга чоруткан чагааында чурттаар бажын чок берге байдалда, кат-нези Маалыр менин бажымында үш өг-бүлө чурттап олурарын биж-жэн.

Ук чагааны сайгарып, дуза көргүзери-биле «Шамбалыг» совхозче шилчткен бис. Сов-хозтун профилей комитети-нин даргазы М. И. Кечиа-оол редакцияга мынчаар хары-лаан:

Валентина Александровна Ондарын (өг-бүлөзүңн эр эээн С. С. Шактар) «Шамба-лыг» совхозтун профкомунда бажын ээлчегне 1987 чылдын августа 21 дугаарында тулган. Амгы үелде ол өг-бүленин эа-чээ 8 (сес) дугаарында кылдыр чоокшудуп келген. 1988 чыл-дын эгезинде оларга бажынын бээрге, В. А. Ондар эрги ба-жын дээш ойталаан деп ха-рымыда бижжэн. Ол өг-бүлө ээлчээ келерге бажынын «дыр деп профкомдан дыйнаткан.

СҮТ ЧҮГЕ ЭВЭЭЖИЛ?

Тес-Хем районда «Чодураа» совхозтун Хараал-Тей сүт-бараан фермазынның чедишкенинниң дуга-йында хей материалдары моң мурунда парлап тур-ганын номчуңулар билер. Онгу болгаш он бирги беш чылдарда ук ферма республикага алдарын турган. Номсомолчу-аныяктарын ол фермазы шаңналдыг черлерин хей удаа ап келген. Сөөлү чылдарда сүт эвээжиз. План куусеттинмэстэн. Ооң чылдагыны чүдөл?

Хараал-Тей сүт-бараан фер-мазынның моң мурунда че-дишкенинниң дугайында биживезе ажырбас боор. Чүдө маңаа чангыс чиктерен кирип каайн. Он чыл бу-рунгар, 1978 чылда ферма бир инекке онааштыр 961 кг сүттү саап алган, а мурунчы саяныч Олгаз Баткар бир инекке онааштыр бир хонку-ла 10—12 литр сүттү саап ап турган. Он чартык чыл-ды түнөс-биле алдынган чиктер-тур. Бо чылдын ферма-нын мурунчы саянычын Биче-Увангур бир инекке онааш-тыр 8 литр сүттү хүнде саап ап турар. Ам бо айтырылгы сайгарар апар. Мында дыка хей чедир кылдымын ажал-дар бар. Совхозтун специа-листери ол бүтүн өөренип көөрү чүдөл.

Ферма өргөлдөкчиз Бехик Оюновч Болат-оол-биле чу-гаалаш тура, мындыг чет-пестерин эскерген мен. Бирээ-де, фермада үр үе иштинде кырган инектерин тузуп ту-рар. Оларын чөөккү үелде анык инектер-биле солдуру-арткан. Ийде, планнаашкын пын эвес болган. Планнааш-кынын фермада инектерин байлаан көрүп, специали-стери дыйнап, зоотехникти кириштирер турган. Устун-ден айткышкын-биле план-наттыган. Уште, кышкы үе-де малга шоолуз чөк бер-дир, чүдө аштаагында бодоп чегерип келгеннине түнөс-линде ферма бирги кварталда планын 15 тонна чедир күс-сөткөн. Ол күсөткөннине чылдагыла мал чөмөчлүг че-дишпэни. Эрткен чыл ону бөдөлгөзүнн саянычлар-даа, каларчылар-даа киришпэн.

Чүдө совхозтун суген брига-далынын хүдээлери манай ор-ган. Дөртө, чаагаашкынын сөөк черге үр туткан. Ферма бир ай иштинде Соот-Суг деп черге чаалаа. Бо дөрт часты-рынын чылдагыны-биле сүт-түн хемчээл кызырылган.

Часкы үелде ферма түвөндө үр турар ужур чок болган. Чүдө дие оон чанынга хей чылдыг сугенини тараан.

Ам айтырып дөрт тургу-сунган. Ол дугайында ферма өргөлдөкчиз Бехик Оюновч Болат-оол мынчаар хары-лаан.

— Бо Куранга көжүп ке-

Монгуш ӨЛЗЕЙ-ООЛ.

ДҮРГЕН КЫРГЫРЫНГА

Кызыл районун ажал-агыл-дур аразында хуудла база ко-манда ажал-биле бирги чер дээш хойну дүрген кыргымы-рын конурузу болуп эркен. «Кара-Хаак», «Шамбалыг», «Тилдөлгө» совхозтарынын ко-манда бурунуге беш-беш кичи киришкен.

Чанчыл өзүлгөр чыл санын-да эртин турар бо солун кон-курса «Тилдөлгө» совхозтун кыргычлары бирги чери

эзлүүн. Оон кичирилеринден Надежда Монгуш бирги, эо-улустан Олег Хертек бирги, Мерген Монгуш ийги черле-рин ээлзенир. Команда айы-биле ийги черин кара-хаак-чылар, үшкүзү шамбалыгы-лар алган. Кыргычлар кон-курузун тилекчилерин өр-тектиг белектер, хүндүлсө би-жиктер-биле шаңнаан.

Эрменс ТЕЖИТ.

